MATEMATIKA

1. letnik – splošna gimnazija

Jan Kastelic

Gimnazija Antona Aškerca, Šolski center Ljubljana

24. marec 2025

Vsebina

- Realna števila
- Pravokotni koordinatni sistem

2/98

Section 1

Realna števila

3 / 98

- Realna števila
 - Realna števila
 - Kvadratni koren
 - Kubični koren
 - Interval
 - Reševanje enačb
 - Reševanje neenačb
 - Reševanje sistemov enačb
 - Obravnava enačb in neenačb
 - Sklepni račun
 - Odstotni račun
 - Absolutna vrednost
 - Zaokroževanje, približki, napake

◆ロト ◆団 ト ◆ 恵 ト ◆ 恵 ・ 夕 へ ○

5/98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Med poljubnima dvema racionalnima številoma $\frac{x}{y}, \frac{z}{w} \in \mathbb{Q}$ je vsaj še eno racionalno število

5/98

Med poljubnima dvema racionalnima številoma $\frac{x}{y}, \frac{z}{w} \in \mathbb{Q}$ je vsaj še eno racionalno število – aritmetična sredina teh dveh števil $\frac{1}{2}\left(\frac{x}{v}+\frac{z}{w}\right)$.

5/98

Med poljubnima dvema racionalnima številoma $\frac{x}{y}, \frac{z}{w} \in \mathbb{Q}$ je vsaj še eno racionalno število – aritmetična sredina teh dveh števil $\frac{1}{2}\left(\frac{x}{y} + \frac{z}{w}\right)$.

$$\frac{x}{y} < \frac{z}{w}, \ y, w \neq 0 \quad \Rightarrow \quad \frac{x}{y} < \frac{1}{2} \left(\frac{x}{y} + \frac{z}{w} \right) < \frac{z}{w}$$

5/98

Med poljubnima dvema racionalnima številoma $\frac{x}{y}, \frac{z}{w} \in \mathbb{Q}$ je vsaj še eno racionalno število – aritmetična sredina teh dveh števil $\frac{1}{2}\left(\frac{x}{y} + \frac{z}{w}\right)$.

$$\frac{x}{y} < \frac{z}{w}, \ y, w \neq 0 \quad \Rightarrow \quad \frac{x}{y} < \frac{1}{2} \left(\frac{x}{y} + \frac{z}{w} \right) < \frac{z}{w}$$

Med poljubnima racionalnima številoma je neskončno mnogo racionalnih števil in pravimo, da je množica \mathbb{Q} **povsod gosta**.

5/98

Med poljubnima dvema racionalnima številoma $\frac{x}{y}, \frac{z}{w} \in \mathbb{Q}$ je vsaj še eno racionalno število – aritmetična sredina teh dveh števil $\frac{1}{2}\left(\frac{x}{y}+\frac{z}{w}\right)$.

$$\frac{x}{y} < \frac{z}{w}, \ y, w \neq 0 \quad \Rightarrow \quad \frac{x}{y} < \frac{1}{2} \left(\frac{x}{y} + \frac{z}{w} \right) < \frac{z}{w}$$

Med poljubnima racionalnima številoma je neskončno mnogo racionalnih števil in pravimo, da je množica \mathbb{Q} **povsod gosta**.

Množici $\mathbb Q$ in $\mathbb Z$ imata enako moč – sta števno neskončni $(m(\mathbb Q)=m(\mathbb Z)=\aleph_0)$.

4 D > 4 B > 4 B > 4 B > 9 Q (

5/98

6/98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Iracionalna števila \mathbb{I} so vsi kvadratni koreni števil, ki niso popolni kvadrati, tretji koreni, ki niso popolni kubi, ..., število π , Eulerjevo število e ...

6/98

Iracionalna števila I so vsi kvadratni koreni števil, ki niso popolni kvadrati, tretji koreni, ki niso popolni kubi, ..., število π , Eulerjevo število e ...

Množici racionalnih in iracionalnih števil sta disjunktni: $\mathbb{Q} \cap \mathbb{I} = \emptyset$.

6 / 98

Iracionalna števila $\mathbb I$ so vsi kvadratni koreni števil, ki niso popolni kvadrati, tretji koreni, ki niso popolni kubi, ..., število π , Eulerjevo število e ...

Množici racionalnih in iracionalnih števil sta disjunktni: $\mathbb{Q} \cap \mathbb{I} = \emptyset$.

Realna števila

6/98

Iracionalna števila $\mathbb I$ so vsi kvadratni koreni števil, ki niso popolni kvadrati, tretji koreni, ki niso popolni kubi, ..., število π , Eulerjevo število e ...

Množici racionalnih in iracionalnih števil sta disjunktni: $\mathbb{Q} \cap \mathbb{I} = \emptyset$.

Realna števila

Realna števila so množica števil, ki jo dobimo kot unijo racionalnih in iracionalnih števil: $\mathbb{R} = \mathbb{Q} \cup \mathbb{I}$.

6/98

Iracionalna števila I so vsi kvadratni koreni števil, ki niso popolni kvadrati, tretji koreni, ki niso popolni kubi, ..., število π , Eulerjevo število e ...

Množici racionalnih in iracionalnih števil sta disjunktni: $\mathbb{Q} \cap \mathbb{I} = \emptyset$.

Realna števila

Realna števila so množica števil, ki jo dobimo kot unijo racionalnih in iracionalnih števil: $\mathbb{R} = \mathbb{O} \cup \mathbb{I}$.

Množica realnih števil je močnejša od množice racionalnih števil. Pravimo, da je (neštevno) neskončna.

6/98

 $\mathbb{R} =$

 \mathbb{R}

0

ullet množico negativnih realnih števil \mathbb{R}^- ,

 \mathbb{R}

$$\mathbb{R}=\mathbb{R}^-$$

$$\mathbb{R}^-$$

- množico negativnih realnih števil \mathbb{R}^- ,
- množico z elementom nič: $\{\mathbf{0}\}$ in

$$\mathbb{R} = \mathbb{R}^- \cup \{0\}$$

$$\mathbb{R}$$
 \mathbb{R}^- 0

Jan Kastelic (GAA)

7/98

- ullet množico negativnih realnih števil \mathbb{R}^- ,
- množico z elementom nič: $\{\mathbf{0}\}$ in
- množico pozitivnih realnih števil: \mathbb{R}^+ .

$$\mathbb{R} = \mathbb{R}^- \cup \{0\} \cup \mathbb{R}^+$$

$$\mathbb{R}^-$$
 0 \mathbb{R}^+

Jan Kastelic (GAA)

- množico negativnih realnih števil \mathbb{R}^- ,
- množico z elementom nič: $\{\mathbf{0}\}$ in
- množico pozitivnih realnih števil: \mathbb{R}^+ .

$$\mathbb{R} = \mathbb{R}^- \cup \{0\} \cup \mathbb{R}^+$$

$$\mathbb{R}$$
 \mathbb{R}^- 0 \mathbb{R}^+

Vsaki točki na številski premici ustreza natanko eno realno število in obratno, vsakemu realnemu številu ustreza natanko ena točka na številski premici.

7 / 98

Jan Kastelic (GAA)

- množico negativnih realnih števil \mathbb{R}^- ,
- množico z elementom nič: $\{\mathbf{0}\}$ in
- množico pozitivnih realnih števil: \mathbb{R}^+ .

$$\mathbb{R} = \mathbb{R}^- \cup \{0\} \cup \mathbb{R}^+$$

$$\mathbb{R}$$
 \mathbb{R}^- 0 \mathbb{R}^+

Vsaki točki na številski premici ustreza natanko eno realno število in obratno, vsakemu realnemu številu ustreza natanko ena točka na številski premici.

Številsko premico, ki upodablja realna števila, imenujemo tudi realna os.

8/98

refleksivnost:

8/98

• refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;

8/98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost:

8/98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;

8/98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost:

8 / 98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x < y \land y < z \Rightarrow x < z$;

8 / 98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq z \Rightarrow x \leq z$;
- stroga sovisnost:

8 / 98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq z \Rightarrow x \leq z$;
- stroga sovisnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \lor y \leq x$.

8 / 98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq z \Rightarrow x \leq z$;
- stroga sovisnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \lor y \leq x$.

Za realcijo urejenosti na množici $\mathbb R$ veljajo še naslednje lastnosti:

8 / 98

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq z \Rightarrow x \leq z$;
- stroga sovisnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \lor y \leq x$.

Za realcijo urejenosti na množici $\mathbb R$ veljajo še naslednje lastnosti:

monotonost vsote:

8 / 98

Z relacijo biti manjši ali enak je množica \mathbb{R} linearno urejena, to pomeni, da veljajo:

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq z \Rightarrow x \leq z$;
- stroga sovisnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \lor y \leq x$.

Za realcijo urejenosti na množici ${\mathbb R}$ veljajo še naslednje lastnosti:

• monotonost vsote: $x < y \Rightarrow x + z < y + z$ oziroma $x \le y \Rightarrow x + z \le y + z$;

8 / 98

Z relacijo biti manjši ali enak je množica \mathbb{R} linearno urejena, to pomeni, da veljajo:

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq z \Rightarrow x \leq z$;
- stroga sovisnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \lor y \leq x$.

Za realcijo urejenosti na množici ${\mathbb R}$ veljajo še naslednje lastnosti:

- monotonost vsote: $x < y \Rightarrow x + z < y + z$ oziroma $x \le y \Rightarrow x + z \le y + z$;
- $x < y \land z > 0 \Rightarrow xz < yz \text{ in } x \leq y \land z > 0 \Rightarrow xz \leq yz$;

8 / 98

Z relacijo biti manjši ali enak je množica $\mathbb R$ linearno urejena, to pomeni, da veljajo:

- refleksivnost: $\forall x \in \mathbb{R} : x \leq x$;
- antisimetričnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq x \Rightarrow x = y$;
- tranzitivnost: $\forall x, y, z \in \mathbb{R} : x \leq y \land y \leq z \Rightarrow x \leq z$;
- stroga sovisnost: $\forall x, y \in \mathbb{R} : x \leq y \lor y \leq x$.

Za realcijo urejenosti na množici $\mathbb R$ veljajo še naslednje lastnosti:

- monotonost vsote: $x < y \Rightarrow x + z < y + z$ oziroma $x \le y \Rightarrow x + z \le y + z$;
- $x < y \land z > 0 \Rightarrow xz < yz \text{ in } x \le y \land z > 0 \Rightarrow xz \le yz$;
- $x < y \land z < 0 \Rightarrow xz > yz$ in $x \le y \land z < 0 \Rightarrow xz \ge yz$.

8 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

9/98

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow a = x^2; \quad a, x \in \mathbb{R}^+$$

9 / 98

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow a = x^2; \quad a, x \in \mathbb{R}^+$$

Število a imenujemo **korenjenec**, simbol $\sqrt{}$ pa **korenski znak**.

9 / 98

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow a = x^2; \quad a, x \in \mathbb{R}^+$$

Število a imenujemo korenjenec, simbol √ pa korenski znak.

Pravila za računanje s kvadratnimi koreni

9 / 98

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow a = x^2; \quad a, x \in \mathbb{R}^+$$

Število a imenujemo **korenjenec**, simbol $\sqrt{}$ pa **korenski znak**.

Pravila za računanje s kvadratnimi koreni

•
$$(\sqrt{a})^2 = a; \ a \ge 0$$

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 9 / 98

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow a = x^2; \quad a, x \in \mathbb{R}^+$$

Število a imenujemo **korenjenec**, simbol $\sqrt{}$ pa **korenski znak**.

Pravila za računanje s kvadratnimi koreni

•
$$(\sqrt{a})^2 = a; \ a \ge 0$$

$$\bullet \sqrt{a^2} = \begin{cases} a, & a \ge 0 \\ -a, & a < 0 \end{cases}$$

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow a = x^2; \quad a, x \in \mathbb{R}^+$$

Število a imenujemo **korenjenec**, simbol $\sqrt{}$ pa **korenski znak**.

Pravila za računanje s kvadratnimi koreni

•
$$(\sqrt{a})^2 = a; \ a \ge 0$$

•
$$\sqrt{a \cdot b} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$$
; $a, b \ge 0$

$$\bullet \sqrt{a^2} = \begin{cases} a, & a \ge 0 \\ -a, & a < 0 \end{cases}$$

Kvadratni koren \sqrt{a} realnega števila $a \ge 0$ je tisto nenegativno realno število x, katerega kvadrat je enak a.

$$\sqrt{a} = x \Leftrightarrow a = x^2; \quad a, x \in \mathbb{R}^+$$

Število a imenujemo **korenjenec**, simbol $\sqrt{}$ pa **korenski znak**.

Pravila za računanje s kvadratnimi koreni

•
$$(\sqrt{a})^2 = a; \ a > 0$$

$$\bullet \sqrt{a^2} = \begin{cases} a, & a \ge 0 \\ -a, & a < 0 \end{cases}$$

•
$$\sqrt{a \cdot b} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$$
; $a, b > 0$

10 / 98

10 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Delno korenjenje poteka tako, da korenjenec zapišemo kot produkt dveh ali več faktorjev, od katerih je vsaj en popoln kvadrat (ga lahko korenimo). Nato koren zapišemo kot produkt korenov in korenimo kar lahko.

10 / 98

Delno korenjenje poteka tako, da korenjenec zapišemo kot produkt dveh ali več faktorjev, od katerih je vsaj en popoln kvadrat (ga lahko korenimo). Nato koren zapišemo kot produkt korenov in korenimo kar lahko.

$$\sqrt{a^2b} = \sqrt{a^2}\sqrt{b} = a\sqrt{b}$$

10 / 98

Delno korenjenje poteka tako, da korenjenec zapišemo kot produkt dveh ali več faktorjev, od katerih je vsaj en popoln kvadrat (ga lahko korenimo). Nato koren zapišemo kot produkt korenov in korenimo kar lahko.

$$\sqrt{a^2b} = \sqrt{a^2}\sqrt{b} = a\sqrt{b}$$

Racionalizacija imenovalca

10 / 98

Delno korenjenje poteka tako, da korenjenec zapišemo kot produkt dveh ali več faktorjev, od katerih je vsaj en popoln kvadrat (ga lahko korenimo). Nato koren zapišemo kot produkt korenov in korenimo kar lahko.

$$\sqrt{a^2b} = \sqrt{a^2}\sqrt{b} = a\sqrt{b}$$

Racionalizacija imenovalca

Racionalizacija imenovalca pomeni, da ulomek zapišemo z enakovrednim ulomkom, ki v imenovalcu nima korena. To naredimo z razširjanjem ulomka.

10 / 98

Delno korenjenje poteka tako, da korenjenec zapišemo kot produkt dveh ali več faktorjev, od katerih je vsaj en popoln kvadrat (ga lahko korenimo). Nato koren zapišemo kot produkt korenov in korenimo kar lahko.

$$\sqrt{a^2b} = \sqrt{a^2}\sqrt{b} = a\sqrt{b}$$

Racionalizacija imenovalca

Racionalizacija imenovalca pomeni, da ulomek zapišemo z enakovrednim ulomkom, ki v imenovalcu nima korena. To naredimo z razširjanjem ulomka.

Izraze s kvadratnimi koreni poenostavimo tako, da uporabimo že znane obrazce, delno korenimo in racionaliziramo imenovalce.

10 / 98

Izračunajte.

11/98

Izračunajte.

$$\bullet \sqrt{49 \cdot 64}$$

•
$$\sqrt{4 \cdot 324}$$

•
$$\sqrt{361 \cdot 16}$$

•
$$\sqrt{-16 \cdot 25}$$

•
$$\sqrt{3 \cdot 12}$$

•
$$\sqrt{\frac{225}{289}}$$

•
$$\sqrt{\frac{169}{256}}$$

$$\sqrt{\frac{49}{121}}$$

•
$$\sqrt{\frac{18}{32}}$$

24. marec 2025

Izračunajte.

12 / 98

Izračunajte.

•
$$\sqrt{\sqrt{16}}$$

•
$$\sqrt{\sqrt{81}}$$

•
$$\sqrt{\sqrt{256}}$$

•
$$\sqrt{\sqrt{1}}$$

•
$$\sqrt{\sqrt{256}}$$

24. marec 2025

Izračunajte.

Izračunajte.

•
$$\sqrt{e^{10}f^{26}}$$

•
$$\sqrt{a^{20}b^4}$$

•
$$\sqrt{(-x)^{20}y^4}$$

•
$$\sqrt{3a^6 + a^6}$$

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA)

14 / 98

Izračunajte.

14 / 98

Izračunajte.

•
$$\sqrt{16+36+12}$$

•
$$\sqrt{121} + \sqrt{81}$$

•
$$\sqrt{10+21+69}$$

•
$$\sqrt{10+11-21}$$

•
$$\sqrt{9+4-4}$$

•
$$\sqrt{3 \cdot 4 + 2 \cdot 2}$$

•
$$\sqrt{5 \cdot 7 + 1}$$

$$\bullet \ \sqrt{8 \cdot 7 - 5 \cdot 4}$$

•
$$\sqrt{10 \cdot 8 - 4 \cdot 4}$$

$$\sqrt{11 \cdot 5 + 2 \cdot 7 + 3 \cdot 4}$$

Izračunajte.

Naloga Izračunajte.

- $\sqrt{20}$
- √98
- √300
- $\sqrt{125}$
- $\sqrt{x^3}$

•
$$\sqrt{128a^{13}b^9}$$

•
$$\sqrt{100x^2y^5 + 62x^2y^5}$$
; $x, y \ge 0$

•
$$\sqrt{8a^6b^5-12a^4b^6}$$
; $a,b\geq 0$

Izračunajte.

16 / 98

Izračunajte.

•
$$\sqrt{44} + \sqrt{99}$$

•
$$\sqrt{192} + \sqrt{147}$$

•
$$\sqrt{180} - \sqrt{245} + 2\sqrt{500}$$

•
$$\sqrt{243a^3b} + 2a\sqrt{48ab} - \sqrt{363a^2} \cdot \sqrt{ab}$$
; $a, b \ge 0$

•
$$\sqrt{3a^6 + a^6}$$

16 / 98

Racionalizirajte imenovalec.

Racionalizirajte imenovalec.

$$\frac{2+\sqrt{2}}{\sqrt{2}}$$

•
$$\frac{2}{5\sqrt{3}}$$

$$\bullet \ \frac{\sqrt{2}}{1-\sqrt{2}}$$

$$\bullet \ \frac{1+\sqrt{5}}{2+\sqrt{5}}$$

•
$$\frac{2-\sqrt{3}}{3+\sqrt{2}}$$

24. marec 2025

18 / 98

Izračunajte.

Izračunajte.

•
$$\frac{2}{\sqrt{3}} + \frac{3}{\sqrt{2}}$$

$$\bullet \ \frac{1-\sqrt{2}}{\sqrt{3}} - \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{5}}$$

•
$$(2-\sqrt{3})^3$$

Izračunajte.

24. marec 2025

Izračunajte.

•
$$(2-\sqrt{5})^3-(1+2\sqrt{5})^2$$

•
$$(2-\sqrt{3})^2+(2+\sqrt{3})^3$$

$$\bullet \left(1+\sqrt{5}\right)\sqrt{6-2\sqrt{5}}$$

•
$$(3-\sqrt{5})\sqrt{14+6\sqrt{5}}$$

$$\bullet \left(\sqrt{3}+\sqrt{5}\right)\sqrt{8-2\sqrt{15}}$$

20 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

20 / 98

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

$$\sqrt[3]{a} = x \Leftrightarrow a = x^3; \quad a, x \in \mathbb{R}$$

20 / 98

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

$$\sqrt[3]{a} = x \Leftrightarrow a = x^3; \quad a, x \in \mathbb{R}$$

Število a imenujemo korenjenec, simbol $\sqrt{}$ korenski znak, število 3 pa korenski eksponent.

20 / 98

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

$$\sqrt[3]{a} = x \Leftrightarrow a = x^3; \quad a, x \in \mathbb{R}$$

Število a imenujemo korenjenec, simbol $\sqrt{}$ korenski znak, število 3 pa korenski eksponent.

Pravila za računanje s kubičnimi koreni

20 / 98

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

$$\sqrt[3]{a} = x \Leftrightarrow a = x^3; \quad a, x \in \mathbb{R}$$

Število a imenujemo korenjenec, simbol $\sqrt{}$ korenski znak, število 3 pa korenski eksponent.

Pravila za računanje s kubičnimi koreni

•
$$(\sqrt[3]{a})^3 = a$$

20 / 98

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

$$\sqrt[3]{a} = x \Leftrightarrow a = x^3; \quad a, x \in \mathbb{R}$$

Število a imenujemo korenjenec, simbol $\sqrt{}$ korenski znak, število 3 pa korenski eksponent.

Pravila za računanje s kubičnimi koreni

- $(\sqrt[3]{a})^3 = a$ $\sqrt[3]{a^3} = a$

20 / 98

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

$$\sqrt[3]{a} = x \Leftrightarrow a = x^3; \quad a, x \in \mathbb{R}$$

Število a imenujemo korenjenec, simbol $\sqrt{}$ korenski znak, število 3 pa korenski eksponent.

Pravila za računanje s kubičnimi koreni

•
$$(\sqrt[3]{a})^3 = a$$

•
$$\sqrt[3]{a^3} = a$$

$$\sqrt[3]{a \cdot b} = \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b}$$

20 / 98

Kubični koren $\sqrt[3]{a}$ realnega števila a je tisto realno število x, katerega kub je enak a.

$$\sqrt[3]{a} = x \Leftrightarrow a = x^3; \quad a, x \in \mathbb{R}$$

Število a imenujemo korenjenec, simbol $\sqrt{}$ korenski znak, število 3 pa korenski eksponent.

Pravila za računanje s kubičnimi koreni

•
$$(\sqrt[3]{a})^3 = a$$

• $\sqrt[3]{a^3} = a$

•
$$\sqrt[3]{a^3} = a$$

$$\sqrt[3]{a \cdot b} = \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b}$$

•
$$\sqrt[3]{\frac{a}{b}} = \frac{\sqrt[3]{a}}{\sqrt[3]{b}}; \ b \neq 0$$

MATEMATIKA Jan Kastelic (GAA) 24 marec 2025 20 / 98

Izračunajte.

Izračunajte.

•
$$\sqrt[3]{-1}$$

•
$$\sqrt[3]{\frac{64}{125}}$$

•
$$\sqrt[3]{-\frac{27}{343}}$$

•
$$\sqrt[3]{1\frac{488}{512}}$$

24. marec 2025

Izračunajte.

24. marec 2025

Izračunajte.

•
$$\sqrt{\sqrt{256}} - \frac{3 - \sqrt{2}}{\sqrt{2} - 1} + \sqrt[3]{-8} + (2 - \sqrt{2})^2$$

$$\bullet \ \frac{\sqrt{3}+1}{\sqrt{3}} - \frac{\sqrt{3}-1}{\sqrt{3}+1} + \sqrt{0.16} + \sqrt{0.64} - \sqrt[3]{-27} + \sqrt{48} - \sqrt{27}$$

•
$$(1-\sqrt{5})^2-(1+\sqrt{5})^2+\frac{\sqrt{5}-2}{\sqrt{5}+2}-\sqrt{125}+\sqrt{245}$$

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA)

Interval je množica vseh realnih števil, ki ležijo med dvema danima številoma a in b, kjer je a < b. Števili a in b imenujemo **krajišči intervala**.

23 / 98

Interval je množica vseh realnih števil, ki ležijo med dvema danima številoma a in b, kjer je a < b.

Števili a in b imenujemo **krajišči intervala**.

Vključenost krajišč

23 / 98

Interval je množica vseh realnih števil, ki ležijo med dvema danima številoma a in b, kjer je a < b.

Števili a in b imenujemo krajišči intervala.

Vključenost krajišč

• Simbola "[" in "]" označujeta krajišče, ki spada k intervalu.

23 / 98

Interval je množica vseh realnih števil, ki ležijo med dvema danima številoma a in b, kjer je a < b.

Števili a in b imenujemo **krajišči intervala**.

Vključenost krajišč

- Simbola "[" in "]" označujeta krajišče, ki spada k intervalu.
- Simbola "(" in ")" označujeta krajišče, ki ne spada k intervalu.

23 / 98

Interval je množica vseh realnih števil, ki ležijo med dvema danima številoma a in b, kjer je a < b.

Števili a in b imenujemo **krajišči intervala**.

Vključenost krajišč

- Simbola "[" in "]" označujeta krajišče, ki spada k intervalu.
- Simbola "(" in ")" označujeta krajišče, ki ne spada k intervalu.

Pri zapisu intervalov moramo biti pozorni na zapis vrstnega reda števil, ki določata krajišči.

$$[a,b] \neq [b,a]$$

23 / 98

Jan Kastelic (GAA)

Zaprti interval

24 / 98

Zaprti interval

Vsebuje vsa realna števila med a in b, vključno s krajiščema a in b.

24 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Zaprti interval

$$[\mathbf{a},\mathbf{b}] = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{a} \le \mathbf{x} \le \mathbf{b}\}$$

Vsebuje vsa realna števila med a in b, vključno s krajiščema a in b.

Odprti interval

24 / 98

Jan Kastelic (GAA)

Zaprti interval

$$[\mathbf{a},\mathbf{b}] = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{a} \leq \mathbf{x} \leq \mathbf{b}\}$$

Vsebuje vsa realna števila med a in b, vključno s krajiščema a in b.

Odprti interval

$$(\mathbf{a},\mathbf{b}) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{a} < \mathbf{x} < \mathbf{b}\}$$

Vsebuje vsa realna števila med a in b, vendar ne vsebuje krajišč a in b.

◆ロト ◆問 ト ◆ 恵 ト ◆ 恵 ト ・ 恵 ・ 釣 へ

24 / 98

Polodprti/polzaprti interval

Polodprti/polzaprti interval

•

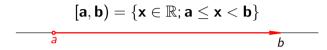
$$[\mathsf{a},\mathsf{b})=\{\mathsf{x}\in\mathbb{R};\mathsf{a}\leq\mathsf{x}<\mathsf{b}\}$$

Vsebuje vsa realna števila med a in b, vključno s krajiščem a, vendar ne vsebuje krajišča b.

25 / 98

Polodprti/polzaprti interval

Vsebuje vsa realna števila med a in b, vključno s krajiščem a, vendar ne vsebuje krajišča b.

Vsebuje vsa realna števila med a in b, vključno s krajiščem b, vendar ne vsebuje krajišča a.

25/98

26 / 98

$$\bullet \ [\mathbf{a}, \infty) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \geq \mathbf{a}\}$$

26 / 98

- $\bullet \ [\mathbf{a}, \infty) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \geq \mathbf{a}\}$
- $\bullet \ (\mathsf{a},\infty) = \{\mathsf{x} \in \mathbb{R}; \mathsf{x} > \mathsf{a}\}$

- $\bullet \ [\mathbf{a}, \infty) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \geq \mathbf{a}\}$
- $\bullet \ (\mathsf{a},\infty) = \{\mathsf{x} \in \mathbb{R}; \frac{\mathsf{x} > \mathsf{a}\}}{\mathsf{a}}$
- $\bullet \ (-\infty, \mathbf{b}] = \{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \le \mathbf{b} \}$

$$\bullet \ [\mathbf{a}, \infty) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \geq \mathbf{a}\}$$

$$\bullet \ (\mathsf{a},\infty) = \{\mathsf{x} \in \mathbb{R}; \frac{\mathsf{x} > \mathsf{a}\}}{\mathsf{a}}$$

$$\bullet \ \ (-\infty, \mathbf{b}] = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \le \mathbf{b}\}$$

b

$$\bullet \ (-\infty, \mathbf{b}) = \{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} < \mathbf{b} \}$$

$$\bullet \ [\mathbf{a}, \infty) = \{\mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \geq \mathbf{a}\}$$

$$\bullet \ (\mathsf{a},\infty) = \{\mathsf{x} \in \mathbb{R}; \frac{\mathsf{x} > \mathsf{a}\}}{\mathsf{a}}$$

$$\bullet \ (-\infty, \mathbf{b}] = \{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} \le \mathbf{b} \}$$

$$\bullet \ (-\infty, \mathbf{b}) = \{ \mathbf{x} \in \mathbb{R}; \mathbf{x} < \mathbf{b} \}$$

$$\bullet$$
 $(-\infty,\infty)=\{\mathsf{x};\mathsf{x}\in\mathbb{R}\}=\mathbb{R}$

b

Interval

27 / 98

Zapišite kot interval.

27 / 98

Zapišite kot interval.

•
$$\{x \in \mathbb{R}; -2 < x < 2\}$$

•
$$\{x \in \mathbb{R}; 4 \le x \le 2\}$$

•
$$\{x \in \mathbb{R}; -14 < x \le -9\}$$

Zapišite interval, ki je narisan na sliki.

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Zapišite interval, ki je narisan na sliki.

0

•

•

29 / 98

Zapišite presek intervalov.

Zapišite presek intervalov.

•
$$[0,2) \cap (-1,1]$$

•
$$[-3,5] \cap (-3,5)$$

•
$$[2,5) \cap [5,7)$$

•
$$[-1,3) \cap (-4,-1]$$

•
$$[4,6] \cap [-1,4]$$

•
$$(-1,3) \cap [1,2)$$

Interval

Zapišite unijo intervalov.

30 / 98

Zapišite unijo intervalov.

• $[0,2) \cup (-1,1]$

• $[-3,5] \cup (-3,5)$

• $[2,5) \cup [5,7)$

• $[-1,3) \cup (-4,1]$

Interval

31 / 98

Zapišite razliko intervalov.

Zapišite razliko intervalov.

• $[2,3] \setminus [3,4)$

• $(1,3) \setminus (3,4)$

• $[2,5) \setminus (-1,2]$

• $(2,8) \setminus [5,6)$

Interval

Izračunajte.

32 / 98

Izračunajte.

•
$$([1,3) \setminus (1,4]) \cup (1,2)$$

•
$$[-2,4] \setminus ((-1,2] \cap [0,3))$$

•
$$((-2,3] \setminus [-3,2)) \cap [3,5)$$

32 / 98

33 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Enačba

24. marec 2025

Enačba

Enačba je enakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa **neznanka**, ki je ponavadi označena s črko x.

33 / 98

Enačba

Enačba je enakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa **neznanka**, ki je ponavadi označena s črko x.

Rešitev enačbe je vsaka vrednost neznanke, za katero sta vrednosti leve in desne strani enačbe enaki.

33 / 98

Enačba

Enačba je enakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa **neznanka**, ki je ponavadi označena s črko x.

Rešitev enačbe je vsaka vrednost neznanke, za katero sta vrednosti leve in desne strani enačbe enaki.

Reševanje enačbe

33 / 98

Enačba

Enačba je enakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa **neznanka**, ki je ponavadi označena s črko x.

Rešitev enačbe je vsaka vrednost neznanke, za katero sta vrednosti leve in desne strani enačbe enaki.

Reševanje enačbe

Enačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, iz katere preberemo rešitve.

33 / 98

Enačba

Enačba je enakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa **neznanka**, ki je ponavadi označena s črko x.

Rešitev enačbe je vsaka vrednost neznanke, za katero sta vrednosti leve in desne strani enačbe enaki.

Reševanje enačbe

Enačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, iz katere preberemo rešitve.

Ekvivalentno enačbo dobimo, če:

33 / 98

Enačba

Enačba je enakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa **neznanka**, ki je ponavadi označena s črko x.

Rešitev enačbe je vsaka vrednost neznanke, za katero sta vrednosti leve in desne strani enačbe enaki.

Reševanje enačbe

Enačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, iz katere preberemo rešitve.

Ekvivalentno enačbo dobimo, če:

na obeh straneh enačbe prištejemo isto število ali izraz;

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 33/98

Enačba

Enačba je enakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa **neznanka**, ki je ponavadi označena s črko x.

Rešitev enačbe je vsaka vrednost neznanke, za katero sta vrednosti leve in desne strani enačbe enaki.

Reševanje enačbe

Enačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, iz katere preberemo rešitve.

Ekvivalentno enačbo dobimo, če:

- na obeh straneh enačbe prištejemo isto število ali izraz;
- obe strani enačbe množimo z istim neničelnim številom ali izrazom.

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 33/98

24. marec 2025

Linearna enačba je enačba oblike ax + b = 0; $a, b \in \mathbb{R}$.

34 / 98

Linearna enačba je enačba oblike ax + b = 0; $a, b \in \mathbb{R}$.

Rešujemo jo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, ki ima na eni strani samo neznanko.

34 / 98

Linearna enačba je enačba oblike ax + b = 0; $a, b \in \mathbb{R}$.

Rešujemo jo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, ki ima na eni strani samo neznanko.

Razcepna enačba

34 / 98

Linearna enačba je enačba oblike ax + b = 0; $a, b \in \mathbb{R}$.

Rešujemo jo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, ki ima na eni strani samo neznanko.

Razcepna enačba

Razcepna enačba je enačba, v kateri nastopajo potence neznanke (na primer x^2 , x^3) in jo je mogoče zapisati kot produkt (linearnih) faktorjev.

34 / 98

Linearna enačba je enačba oblike ax + b = 0; $a, b \in \mathbb{R}$.

Rešujemo jo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, ki ima na eni strani samo neznanko.

Razcepna enačba

Razcepna enačba je enačba, v kateri nastopajo potence neznanke (na primer x^2 , x^3) in jo je mogoče zapisati kot produkt (linearnih) faktorjev.

Preoblikujemo jo v ekvivalentno enačbo, ki ima vse člene na eni strani neenačaja, na drugi pa 0. Izraz (neničelna stran) razstavimo, kolikor je mogoče, in preberemo rešitve.

34 / 98

Linearna enačba je enačba oblike ax + b = 0; $a, b \in \mathbb{R}$.

Rešujemo jo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, ki ima na eni strani samo neznanko.

Razcepna enačba

Razcepna enačba je enačba, v kateri nastopajo potence neznanke (na primer x^2 , x^3) in jo je mogoče zapisati kot produkt (linearnih) faktorjev.

Preoblikujemo jo v ekvivalentno enačbo, ki ima vse člene na eni strani neenačaja, na drugi pa 0. Izraz (neničelna stran) razstavimo, kolikor je mogoče, in preberemo rešitve.

Racionalna enačba

34 / 98

Linearna enačba je enačba oblike ax + b = 0; $a, b \in \mathbb{R}$.

Rešujemo jo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo, ki ima na eni strani samo neznanko.

Razcepna enačba

Razcepna enačba je enačba, v kateri nastopajo potence neznanke (na primer x^2 , x^3) in jo je mogoče zapisati kot produkt (linearnih) faktorjev.

Preoblikujemo jo v ekvivalentno enačbo, ki ima vse člene na eni strani neenačaja, na drugi pa 0. Izraz (neničelna stran) razstavimo, kolikor je mogoče, in preberemo rešitve.

Racionalna enačba

Racionalna enačba je enačba, v kateri nastopajo neznake (tudi) v imenovalcu, pri tem smo pozorni na obstoj ulomkov. Nato enačbo preoblikujemo v ekvivalentno enačbo.

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 34/98

Rešite enačbe.

Rešite enačbe.

•
$$3(2a-1)-5(a-2)=9$$

•
$$2(y-2)+3(1-y)=7$$

•
$$3(3-2(t-1))=3(5-t)$$

$$-(2-x) + 3(x+1) = x-5$$

Rešite enačbe.

36 / 98

Rešite enačbe.

$$\bullet \ \frac{1}{5} - \frac{x-1}{2} = \frac{7}{10}$$

$$\bullet \ \frac{a-1}{3} + \frac{a+2}{6} = \frac{1}{2}$$

$$2\frac{2}{3} - \frac{3t+1}{6} = 0$$

37 / 98

Rešite razcepne enačbe.

Rešite razcepne enačbe.

•
$$x^2 - 3x = -2$$

•
$$(x+2)^3 - (x-1)^3 = 8x^2 + x + 2$$

•
$$x^4 = 16x^2$$

•
$$(x^2 - 4x + 5)^2 - (x^2 + 4x + 1)^2 - 78 = 2x^2(x + 30) - 18(x + 1)^3$$

•
$$x^3 - 4x^2 + 4 = x$$

•
$$x^5 = 3x^4 - 2x^3$$

37 / 98

Rešite enačbe.

Rešite enačbe.

$$\bullet \ \frac{x-1}{x+2} = \frac{x+1}{x-3}$$

$$\bullet \ \frac{1}{a-1} - \frac{3}{a} = \frac{2}{a-1}$$

$$\bullet \ \frac{1}{3a-1} + \frac{1}{3a+1} = \frac{a-1}{9a^2-1}$$

Neznano število smo delili s 4 in dobljenemu količniku prišteli 1. Dobili smo enako, kot če bi istemu številu prišteli 10. Izračunajte neznano število.

39 / 98

Neznano število smo delili s 4 in dobljenemu količniku prišteli 1. Dobili smo enako, kot če bi istemu številu prišteli 10. Izračunajte neznano število.

Naloga

Kvadrat neznanega števila je za 4 manjši od njegovega štirikratnika. Izračunajte neznano število.

39 / 98

Avtomobil vozi s povprečno hitrostjo 50 $\frac{km}{h}$, kolesar s povprečno hitrostjo 20 $\frac{km}{h}$. Avtomobil gre iz Lendave v Ormož (približno 50 km), kolesar vozi v obratno smer. Koliko časa pred avtomobilom mora na pot kolesar, da se bosta srečala na polovici poti?

40 / 98

Avtomobil vozi s povprečno hitrostjo 50 $\frac{km}{h}$, kolesar s povprečno hitrostjo 20 $\frac{km}{h}$. Avtomobil gre iz Lendave v Ormož (približno 50 km), kolesar vozi v obratno smer. Koliko časa pred avtomobilom mora na pot kolesar, da se bosta srečala na polovici poti?

Naloga

Vsota števk dvomestnega števila je 3. Če zamenjamo njegovi števki, dobimo za 9 manjše število. Katero število je to?

40 / 98

Andreja je bila ob rojstvu hčere Eve stara 38 let. Čez koliko let bo Andreja stara trikrat toliko kot Eva?

41 / 98

Andreja je bila ob rojstvu hčere Eve stara 38 let. Čez koliko let bo Andreja stara trikrat toliko kot Eva?

Realna števila

Naloga

Prvi delavec sam pozida steno v 10 urah, drugi v 12 urah, tretji v 8 urah. Delavci skupaj začnejo zidati steno. Po dveh urah tretji delavec odide, pridruži pa se četrti delavec. Skupaj s prvim in drugim delavcem nato končajo steno v eni uri. V kolikšnem času četrti delayec pozida steno?

41 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Neenačba

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA)

Neenačba

Neenačba je neenakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa neznanka. Med levo in desno stranjo je postavljen eden od neenačajev: <, >, < ali >.

42 / 98

Neenačba

Neenačba je neenakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa neznanka. Med levo in desno stranjo je postavljen eden od neenačajev: <, >, \le ali \ge .

Reševanje neenačbe

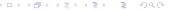
42 / 98

Neenačba

Neenačba je neenakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa neznanka. Med levo in desno stranjo je postavljen eden od neenačajev: <, >, \le ali \ge .

Reševanje neenačbe

Neenačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno neenačbo. To dobimo, če:

42 / 98

Neenačba

Neenačba je neenakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa neznanka. Med levo in desno stranjo je postavljen eden od neenačajev: <, >, \le ali \ge .

Reševanje neenačbe

Neenačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno neenačbo. To dobimo, če:

• prištejemo isto število ali izraz na obeh straneh neenačbe;

(D) (B) (E) (E) E 990

42 / 98

Neenačba

Neenačba je neenakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa neznanka. Med levo in desno stranjo je postavljen eden od neenačajev: <, >, \le ali \ge .

Reševanje neenačbe

Neenačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno neenačbo. To dobimo, če:

- prištejemo isto število ali izraz na obeh straneh neenačbe;
- množimo obe strani neenačbe z istim pozitivnim številom ali izrazom;

42 / 98

Neenačba

Neenačba je neenakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa neznanka. Med levo in desno stranjo je postavljen eden od neenačajev: <, >, \le ali \ge .

Reševanje neenačbe

Neenačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno neenačbo. To dobimo, če:

- prištejemo isto število ali izraz na obeh straneh neenačbe;
- množimo obe strani neenačbe z istim pozitivnim številom ali izrazom;
- množimo obe strani neenačbe z istim negativnim številom ali izrazom in se pri tem neenačaj obrne.

42 / 98

Neenačba

Neenačba je neenakost dveh izrazov, pri čemer vsaj v enem nastopa neznanka. Med levo in desno stranjo je postavljen eden od neenačajev: <, >, \le ali \ge .

Reševanje neenačbe

Neenačbo rešujemo tako, da jo preoblikujemo v ekvivalentno neenačbo. To dobimo, če:

- prištejemo isto število ali izraz na obeh straneh neenačbe;
- množimo obe strani neenačbe z istim pozitivnim številom ali izrazom;
- množimo obe strani neenačbe z istim negativnim številom ali izrazom in se pri tem neenačaj obrne.

Linearna neenačba je oblike ax + b < 0, ali pa nastopa drug neenačaj: >, \leq , \geq .

Poiščite vsa realna števila, ki ustrezajo pogoju.

Jan Kastelic (GAA)

Poiščite vsa realna števila, ki ustrezajo pogoju.

•
$$3a + 2 < 2a - 1$$

•
$$7t + 8 \ge 8(t - 2)$$

•
$$5x - 2 > 2(x + 1) - 3$$

•
$$x-1 \le 2(x-3)-x$$

43 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 44 / 98

Reševanje neenačb

Rešite neenačbe.

24. marec 2025

Rešite neenačbe.

•
$$\frac{x}{2} + \frac{2}{3} < \frac{8}{3}$$

$$\bullet \ \frac{4+5a}{34} - \frac{4}{51} \ge 2 + \frac{2-a}{51}$$

$$x + \frac{x-2}{3} < \frac{x-3}{4} + \frac{x-1}{2}$$

Rešite sisteme neenačb.

Rešite sisteme neenačb.

•
$$-2 < y - 2 < 1$$

•
$$-4 \le 5a - 9 \le 1$$

•
$$(x+1>3) \land (2x \le 3(x-1))$$

•
$$(3x - 5 < x + 3) \lor (2x \ge x + 6)$$

↓□▶ ←□▶ ←□▶ ←□▶ □ ♥ ♀○

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama

46 / 98

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama ali sistem 2×2 je v splošnem oblike:

$$a_1x+b_1y=c_1$$

$$a_2x+b_2y=c_2$$

46 / 98

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama ali sistem 2×2 je v splošnem oblike:

$$a_1x+b_1y=c_1$$

$$a_2x+b_2y=c_2$$

x in y sta neznanki, $a_i, b_i, c_i \in \mathbb{R}$ so koeficienti.

46 / 98

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama ali sistem 2×2 je v splošnem oblike:

$$a_1x + b_1y = c_1$$
$$a_2x + b_2y = c_2$$

x in y sta **neznanki**, $a_i, b_i, c_i \in \mathbb{R}$ so **koeficienti**.

Rešitev sistema je **urejen par** števil (x, y), ki zadoščajo obema enačbama.

46 / 98

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama

Sistem dveh linearnih enačb z dvema neznankama ali sistem 2×2 je v splošnem oblike:

$$a_1x + b_1y = c_1$$
$$a_2x + b_2y = c_2$$

x in y sta **neznanki**, $a_i, b_i, c_i \in \mathbb{R}$ so **koeficienti**.

Rešitev sistema je **urejen par** števil (x, y), ki zadoščajo obema enačbama.

Sistem 2×2 ima lahko eno rešitev, nima rešitve ali ima neskončno rešitev.

46 / 98

4日 > 4周 > 4 厘 > 4 厘 > 厘 の 9 9 9

47 / 98

Primerjalni način

Iz obeh enačb izrazimo isto neznanko, nato njuni vrednosti enačimo.

47 / 98

Primerjalni način

Iz obeh enačb izrazimo isto neznanko, nato njuni vrednosti enačimo.

Zamenjalni način

Iz ene enačbe izrazimo eno izmed neznank (preverimo, če je kateri od koeficientov pri neznankah enak 1 – takšno neznanko hitro izrazimo) in izraženo vrednost vstavimo v drugo enačbo.

47 / 98

Primerjalni način

Iz obeh enačb izrazimo isto neznanko, nato njuni vrednosti enačimo.

Zamenjalni način

Iz ene enačbe izrazimo eno izmed neznank (preverimo, če je kateri od koeficientov pri neznankah enak 1 – takšno neznanko hitro izrazimo) in izraženo vrednost vstavimo v drugo enačbo.

Metoda nasprotnih koeficientov

Eno ali obe enačbi pomnožimo s takimi števili, da bosta pri eni izmed neznank koeficienta nasprotni števili, nato enačbi seštejemo. Ostane ena enačba z eno neznanko.

Rešite sisteme enačb.

Rešite sisteme enačb.

$$\begin{array}{c}
2x + y = 9 \\
x - 3y = 8
\end{array}$$

$$x - y = 5$$

$$y - x = 3$$

$$2x - 3y = 5$$
$$-4x + 6y = -10$$

$$3x - y = 5$$
$$6x - 10 = 2y$$

Z zamenjalnim načinom rešite sisteme enačb.

49 / 98

Z zamenjalnim načinom rešite sisteme enačb.

$$\begin{array}{c}
2x + 5y = -2 \\
x - 3y = -1
\end{array}$$

$$x - y = 3$$

$$y + x = -2$$

$$3x - 2y = 1$$

$$x + y = \frac{7}{6}$$

$$0.5x + 0.2y = 2$$

$$\frac{3}{2}x - \frac{2}{5}y = 1$$

24. marec 2025

50 / 98

Z metodo nasprotnih koeficientov rešite sisteme enačb.

50 / 98

Z metodo nasprotnih koeficientov rešite sisteme enačb.

$$\begin{array}{c}
2x + 3y = 3 \\
-4x + 3y = 0
\end{array}$$

$$4x - 3y = -2$$
$$-8x + y = -1$$

$$3x - 2y = 2$$
$$2x - 3y = -2$$

$$x - y = -5$$

$$0.6x + 0.4y = 7$$

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 51/98

V bloku je 26 stanovanj. Vsako stanovanje ima 2 ali 3 sobe. Koliko je posameznih vrst stanovanj, če je v bloku 61 sob?

51/98

V bloku je 26 stanovanj. Vsako stanovanje ima 2 ali 3 sobe. Koliko je posameznih vrst stanovanj, če je v bloku 61 sob?

Naloga

Kmet ima v ogradi 20 živali. Če so v ogradi le race in koze, koliko je posameznih živali, če smo našteli 50 nog?

51 / 98

Reševanje sistemov enačb

Razredničarka na sladoled pelje svojih 30 dijakov. Naročili so lahko 2 ali 3 kepice sladoleda. Koliko dijakov je naročilo dve in koliko tri kepice sladoleda, če razredničarka ni jedla sladoleda, plačala pa je 79 kepic sladoleda?

52 / 98

Razredničarka na sladoled pelje svojih 30 dijakov. Naročili so lahko 2 ali 3 kepice sladoleda. Koliko dijakov je naročilo dve in koliko tri kepice sladoleda, če razredničarka ni jedla sladoleda, plačala pa je 79 kepic sladoleda?

Naloga

Babica ima dvakrat toliko vnukinj kot vnukov. Vnukinjam je podarila po tri bombone, vnukom pa po štiri bombone. Koliko vnukinj in vnukov ima, če je podarila 70 bombonov?

Reševanje sistemov enačb

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 53 / 98

53 / 98

Sistem treh linearnih enačb z tremi neznankami ali sistem 3×3 je v splošnem oblike:

$$a_1x + b_1y + c_1z = d_1$$

 $a_2x + b_2y + c_2z = d_2$
 $a_3x + b_3y + c_3z = d_3$

53 / 98

Sistem treh linearnih enačb z tremi neznankami ali sistem 3×3 je v splošnem oblike:

$$a_1x + b_1y + c_1z = d_1$$

 $a_2x + b_2y + c_2z = d_2$
 $a_3x + b_3y + c_3z = d_3$

x, y in z so **neznanke**, $a_i, b_i, c_i \in \mathbb{R}$ so **koeficienti**.

53 / 98

Sistem treh linearnih enačb z tremi neznankami ali sistem 3×3 je v splošnem oblike:

$$a_1x + b_1y + c_1z = d_1$$

 $a_2x + b_2y + c_2z = d_2$
 $a_3x + b_3y + c_3z = d_3$

x, y in z so **neznanke**, $a_i, b_i, c_i \in \mathbb{R}$ so **koeficienti**.

Rešitev sistema je **urejena trojka** števil (x, y, z), ki zadoščajo vsem trem enačbam.

53 / 98

Sistem treh linearnih enačb z tremi neznankami ali sistem 3×3 je v splošnem oblike:

$$a_1x + b_1y + c_1z = d_1$$

 $a_2x + b_2y + c_2z = d_2$
 $a_3x + b_3y + c_3z = d_3$

x, y in z so **neznanke**, $a_i, b_i, c_i \in \mathbb{R}$ so **koeficienti**.

Rešitev sistema je **urejena trojka** števil (x, y, z), ki zadoščajo vsem trem enačbam.

Sistem 3×3 rečujemo z istimi postopki kot sisteme 2×2 , le da postopek ponovimo večkrat.

53 / 98

Reševanje sistemov enačb

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 54 / 98

Rešite sisteme enačb.

54 / 98

Rešite sisteme enačb.

$$2x + y - 3z = 5$$
• $x + 2y + 2z = 1$
 $-x + y + z = -4$

$$x - 2y + 6z = 5$$

$$-x + 3z = -1$$

$$4y - 3z = -3$$

$$x + y - z = 0$$

$$x - y - 3z = 2$$

$$2x + y - 3z = 1$$

$$2x - 4y + z = 3$$

$$4x - y + 2z = 4$$

$$-8x + 2y - 4z = 7$$

Jan Kastelic (GAA)

Kadar v enačbi oziroma neenačbi poleg neznake x nastopajo tudi druge črke, na primer a,b,c,k,l..., le-te označujejo števila, ki imajo poljubno realno vrednost. Imenujemo jih parametri.

<ロ > < 回 > < 回 > < 巨 > < 巨 > 三 の < @

55 / 98

Kadar v enačbi oziroma neenačbi poleg neznake x nastopajo tudi druge črke, na primer a,b,c,k,l..., le-te označujejo števila, ki imajo poljubno realno vrednost. Imenujemo jih **parametri**.

Vrednost parametrov vpliva na rešitev enačbe oziroma neenačbe, zato moramo enačbo reševati glede na vrednosti parametrov. Temu postopku rečemo **obravnava enačbe** oziroma **obravnava neenačbe**.

55 / 98

56 / 98

Obravnavajte enačbe.

Obravnavajte enačbe.

•
$$2(ax - 3) + 3 = ax$$

$$-4x - b(x-2)^2 = 3 - bx^2 - 7b$$

•
$$3(a-2)(x-2) = a^2(x-1) - 4x + 7$$

•
$$(b-3)^2x-3=4x-3b$$

57 / 98

24. marec 2025

Obravnavajte neenačbe.

57 / 98

Obravnavajte neenačbe.

•
$$a(x-2) \le 4$$

•
$$mx + 4 > m^2 - 2x$$

•
$$a(a-3x+1) \ge a(x-4) + a^2x$$

•
$$(k-1)^2x \le kx + 2(k+1) + 5x$$

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA)

Pri sklepnem računu obravnavamo situacije, v katerih nastopata dve količini, ki sta premo sorazmerni ali obratno sorazmerni.

58 / 98

Pri sklepnem računu obravnavamo situacije, v katerih nastopata dve količini, ki sta premo sorazmerni ali obratno sorazmerni.

Premo sorazmerje

58 / 98

Pri sklepnem računu obravnavamo situacije, v katerih nastopata dve količini, ki sta premo sorazmerni ali obratno sorazmerni.

Premo sorazmerje

Količini x in y sta **premo sorazmerni**, če obstaja takšno neničelno število $k \in \mathbb{R}^*$, da je $x = k \cdot y$.

58 / 98

Pri sklepnem računu obravnavamo situacije, v katerih nastopata dve količini, ki sta premo sorazmerni ali obratno sorazmerni.

Premo sorazmerje

Količini x in y sta **premo sorazmerni**, če obstaja takšno neničelno število $k \in \mathbb{R}^*$, da je $x = k \cdot y$.

Obratno sorazmerje

58 / 98

Pri sklepnem računu obravnavamo situacije, v katerih nastopata dve količini, ki sta premo sorazmerni ali obratno sorazmerni.

Premo sorazmerje

Količini x in y sta **premo sorazmerni**, če obstaja takšno neničelno število $k \in \mathbb{R}^*$, da je $x = k \cdot y$.

Obratno sorazmerje

Količini x in y sta **obratno sorazmerni**, če obstaja takšno neničelno število $k \in \mathbb{R}^*$, da

je
$$x = \frac{k}{v}$$
.

4 D > 4 D > 4 E > 4 E > E = 900

58 / 98

Delavec v štirih urah zasluži 10 €. Koliko zasluži v dvanajstih urah?

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA)

Delavec v štirih urah zasluži 10 €. Koliko zasluži v dvanajstih urah?

Naloga

Tiskalnik v sedmih minutah natisne 42 strani. Koliko časa potrebuje za 108 strani?

Delavec v štirih urah zasluži 10 €. Koliko zasluži v dvanajstih urah?

Naloga

Tiskalnik v sedmih minutah natisne 42 strani. Koliko časa potrebuje za 108 strani?

Naloga

Tri čebele v treh dneh oprašijo devetsto cvetov. Koliko cvetov v šestih dneh opraši šest čebel?

Kolesar od Ljubljane do Geometrijskega središča Slovenije potuje dve uri s hitrostjo $20 \ km/h$. Kako hitro bi moral peljati, da bi pot prevozil v eni uri in petnajstih minutah?

60 / 98

Kolesar od Ljubljane do Geometrijskega središča Slovenije potuje dve uri s hitrostjo $20 \ km/h$. Kako hitro bi moral peljati, da bi pot prevozil v eni uri in petnajstih minutah?

Naloga

En računalnik za pripravo posebnih efektov filma potrebuje 14 ur. Koliko časa bi potrebovali trije taki računalniki, za pripravo posebnih efektov za šest filmov?

60 / 98

Kolesar od Ljubljane do Geometrijskega središča Slovenije potuje dve uri s hitrostjo $20 \ km/h$. Kako hitro bi moral peljati, da bi pot prevozil v eni uri in petnajstih minutah?

Naloga

En računalnik za pripravo posebnih efektov filma potrebuje 14 ur. Koliko časa bi potrebovali trije taki računalniki, za pripravo posebnih efektov za šest filmov?

Naloga

Sedem pleskarjev pleska hišo 15 dni. Po petih dneh dva delavca premestijo na drugo delovišče. Koliko časa bodo preostali delavci pleskali hišo?

60 / 98

61/98

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Količine pri odstotnem računu so povezane s sklepnim računim, in sicer so v premem sorazmerju.

61/98

Količine pri odstotnem računu so povezane s sklepnim računim, in sicer so v premem sorazmerju.

Odstotek (ali procent) % celote definiramo kot stotino celote,

$$1\ \% = rac{1}{100}$$

61 / 98

Količine pri odstotnem računu so povezane s sklepnim računim, in sicer so v premem sorazmerju.

Odstotek (ali procent) % celote definiramo kot stotino celote, **odtisoček** (ali promil) % kot tisočino celote.

$$1 \% = \frac{1}{100}$$
 $1 \% = \frac{1}{1000}$

61/98

Količine pri odstotnem računu so povezane s sklepnim računim, in sicer so v premem sorazmerju.

Odstotek (ali procent) % celote definiramo kot stotino celote, **odtisoček** (ali promil) % kot tisočino celote.

$$1 \% = \frac{1}{100}$$
 $1 \% = \frac{1}{1000}$

Relativni delež je kvocient med deležem in osnovo: $r = \frac{d}{o}$.

61/98

Zapišite z okrajšanim ulomkom oziroma odstotkom.

62 / 98

Zapišite z okrajšanim ulomkom oziroma odstotkom.

- 12 %
- 20 % a
- 250 %
- 0.5 % b
- 12 %₀

- \bullet $\frac{3}{4}a$
- $\bullet \ \frac{7}{20}x$
- $\bullet \ \frac{31}{10}y$
- 0.8z
- $\frac{25}{8}m$

24. marec 2025

63 / 98

Izračunajte.

Izračunajte.

- Koliko je 20 % od 10 kg?
- Koliko je 25 % od 20 €?
- Koliko je 10 % od 1 /?
- Koliko je 250 % od 12 *g*?
- Koliko je 1 ‰ od 2350 *kg*?
- Koliko je 17 ‰ od 100 *m*?

63 / 98

Pri ekološki pridelavi kmet pridela 3 tone pšenice na hektar. Zaradi toče je bil letošnji pridelek le 2450 kg pšenice. Za koliko odstotkov se je zmanjšala količina pridelka zaradi toče?

64 / 98

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Pri ekološki pridelavi kmet pridela 3 tone pšenice na hektar. Zaradi toče je bil letošnji pridelek le 2450 kg pšenice. Za koliko odstotkov se je zmanjšala količina pridelka zaradi toče?

Naloga

V 5 kg raztopine je 120 g soli. Koliko odstotna je ta raztopina?

Pri ekološki pridelavi kmet pridela 3 tone pšenice na hektar. Zaradi toče je bil letošnij pridelek le 2450 kg pšenice. Za koliko odstotkov se je zmanjšala količina pridelka zaradi toče?

Naloga

V 5 kg raztopine je 120 g soli. Koliko odstotna je ta raztopina?

Naloga

V tovarni čevljev so povečali proizvodnjo s 1250 parov tedensko na 1700 parov. Koliko odstotno je to povečanje?

64 / 98

Kokoši nesnice znesejo 270 jajc letno. Koliko odstotna je njihova nesnost?

65 / 98

Kokoši nesnice znesejo 270 jajc letno. Koliko odstotna je njihova nesnost?

Naloga

V trgovini stane izdelek 120 €. Koliko stane po:

- 5 % podražitvi,
- 20 % pocenitvi?

Kokoši nesnice znesejo 270 jajc letno. Koliko odstotna je njihova nesnost?

Naloga

V trgovini stane izdelek 120 €. Koliko stane po:

- 5 % podražitvi,
- 20 % pocenitvi?

Naloga

Jošt je natipkal besedilo na list A4 formata v pisava Arial, velikosti 12, in ugotovil, da je bilo na strani 3150 znakov s presledki. Če bi pisavo zmanjšal na velikost 10, bi na stran prišlo 28 % več znakov. Koliko?

Dizelsko gorivo je stalo v Sloveniji 1.421 €, v Italijo 1.748 €, v Avstriji pa 1.751 €. Za koliko odstotkov je bilo gorivo v Italiji dražje od goriva v naši državi in za koliko odstotkov je bilo naše gorivo cenejše od goriva v Avstriji?

66 / 98

Dizelsko gorivo je stalo v Sloveniji 1.421 €, v Italijo 1.748 €, v Avstriji pa 1.751 €. Za koliko odstotkov je bilo gorivo v Italiji dražje od goriva v naši državi in za koliko odstotkov je bilo naše gorivo cenejše od goriva v Avstriji?

Naloga

Prenočitvene zmogljivosti na Bledu so 8880 ležišč. Pred prvomajskimi prazniki so se turistični delavci pohvalili, da je zasedenost kapacitet 90 %. Koliko turistov še lahko sprejmejo na nočitev?

66 / 98

Dizelsko gorivo je stalo v Sloveniji 1.421 €, v Italijo 1.748 €, v Avstriji pa 1.751 €. Za koliko odstotkov je bilo gorivo v Italiji dražje od goriva v naši državi in za koliko odstotkov je bilo naše gorivo cenejše od goriva v Avstriji?

Naloga

Prenočitvene zmogljivosti na Bledu so 8880 ležišč. Pred prvomajskimi prazniki so se turistični delavci pohvalili, da je zasedenost kapacitet 90 %. Koliko turistov še lahko sprejmejo na nočitev?

Naloga

Maksov avto porabi $5.6\ I$ goriva na prevoženih $100\ km$. Z varčno vožnjo lahko zniža porabo za $15\ \%$. Koliko kilometrov bo tako prevozil s polnim rezervoarjem, ki drži $55\ I$.

Kavču, ki je stal 652 €, so ceno znižali za 10 %, na sejmu pa so ponudili na to ceno še 12 % sejemskega popusta. Koliko bomo odšteli za kavč na sejmu? Za koliko odstotkov je cena na sejmu nižja od prvotne cene kavča?

67 / 98

Kavču, ki je stal 652 €, so ceno znižali za 10 %, na sejmu pa so ponudili na to ceno še 12 % sejemskega popusta. Koliko bomo odšteli za kavč na sejmu? Za koliko odstotkov je cena na sejmu nižja od prvotne cene kavča?

Naloga

Servis so najprej podražili za 10 %, potem pa se je ena skodelica okrušila in so ga pocenili za 30 %. Koliko je servis stal na začetku, če ga danes lahko kupimo za 115.5 €?

67/98

Kavču, ki je stal 652 €, so ceno znižali za 10 %, na sejmu pa so ponudili na to ceno še 12 % sejemskega popusta. Koliko bomo odšteli za kavč na sejmu? Za koliko odstotkov je cena na sejmu nižja od prvotne cene kavča?

Naloga

Servis so najprej podražili za 10 %, potem pa se je ena skodelica okrušila in so ga pocenili za 30 %. Koliko je servis stal na začetku, če ga danes lahko kupimo za 115.5 €?

Naloga

Izdelek je imel napako, zato so ga pocenili za 20 %. Ko so napako skoraj v celoti odpravili, so ga podražili za 20 %. Kolikšna je bila začetna cena izdelka, če po popravilu stane 192 €?

68 / 98

Koliko vode moramo priliti 3 kg 45 % raztopine, da bomo koncentracijo znižali na 20 %?

68 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Koliko vode moramo priliti 3 kg 45 % raztopine, da bomo koncentracijo znižali na 20 %?

Naloga

Kolikšno koncentracijo raztopine dobimo, če zmešamo 2 kg 60 % raztopine in 3 kg 40 % raztopine?

Koliko vode moramo priliti 3 kg 45 % raztopine, da bomo koncentracijo znižali na 20 %?

Naloga

Kolikšno koncentracijo raztopine dobimo, če zmešamo 2 kg 60 % raztopine in 3 kg 40 % raztopine?

Naloga

Koliko kg 12 % raztopine moramo priliti k 30 kg 24 % raztopine, da bomo dobili raztopino z 20 % koncentracijo?

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

Lastnosti absolutne vrednosti

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

Lastnosti absolutne vrednosti

•
$$|x| \ge 0$$

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

Lastnosti absolutne vrednosti

- $|x| \ge 0$
- $|x| = 0 \Leftrightarrow x = 0$

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

Lastnosti absolutne vrednosti

- $|x| \ge 0$
- $|x| = 0 \Leftrightarrow x = 0$
- |-x| = |x|

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

Lastnosti absolutne vrednosti

•
$$|x| \ge 0$$

•
$$|x| = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

•
$$|-x| = |x|$$

$$|x \cdot y| = |x| \cdot |y|$$

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

Lastnosti absolutne vrednosti

•
$$|x| \ge 0$$

•
$$|x| = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

•
$$|-x| = |x|$$

$$|x \cdot y| = |x| \cdot |y|$$

•
$$|x + y| \le |x| + |y|$$
 - trikotniška neenakost

69 / 98

Absolutna vrednost |x| števila x geometrijsko predstavlja oddaljenost točke, ki predstavlja število x, od izhodišča na številski premici.

$$|x| = \begin{cases} x & x \ge 0; \\ -x & x < 0. \end{cases}$$

Lastnosti absolutne vrednosti

- |x| > 0
- $|x| = 0 \Leftrightarrow x = 0$
- |-x| = |x|

- $|x \cdot y| = |x| \cdot |y|$
- $|x + y| \le |x| + |y|$ trikotniška neenakost

Z absolutno vrednostjo izračunamo tudi razdaljo med x in y kot |x - y| ali |y - x|.

40 1 4 4 5 1 4 5 1 5 9 9 0

69 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 70 / 98

Izračunajte.

Izračunajte.

- |13|
- | − 5|
- $|-2| \cdot |4|$
- |-3|-|5|
- $|-1| \cdot |-6|$
- \bullet -|3| + | 9|

•
$$\left| \frac{1}{5} - 5 \right|$$

•
$$|\sqrt{5}-3|$$

$$\bullet \left| -1 + \sqrt{2} \right|$$

•
$$|1 - |\sqrt{6} - 3|$$

•
$$||\sqrt{2}-2|-|1-\sqrt{2}||$$

Odpravite absolutno vrednost.

71 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Odpravite absolutno vrednost.

•
$$|a-2|$$

•
$$|2 + e|$$

•
$$|x + 1|$$

•
$$-|1-y|$$

•
$$|4 - b|$$

•
$$-|3+6y|$$

Poenostavite izraze.

72 / 98

Poenostavite izraze.

•
$$x - 2 + |x|$$

•
$$3 \cdot |x-2| + x - 1$$

•
$$|a-2|+|a|$$

•
$$3 \cdot |b-2| + |b-1|$$

•
$$||x-2|+x|$$

•
$$3 \cdot ||y-2|+|y-1||$$

72 / 98

Rešite enačbe.

Rešite enačbe.

•
$$|x-2|=3$$

•
$$|3 - x| = 5$$

•
$$1 + |x - 7| = -6$$

•
$$|a+3|=7-|a+2|$$

•
$$|b-1|=2+|b+3|$$

$$|x-1|+|x+2|=3$$

24. marec 2025

74 / 98

Rešite neenačbe.

74 / 98

Rešite neenačbe.

•
$$|x-2| \ge 3$$

•
$$|3 - x| < 5$$

•
$$1 + |x - 7| \le -6$$

•
$$|a+3| < 7 - |a+2|$$

•
$$|b-1| \ge 2 + |b+3|$$

•
$$||x-3|+2|<1$$

•
$$|x - |x - 3|| \ge 1$$

•
$$|x - |2x - 1|| \ge 2$$

75 / 98

Pravila zaokroževanja

75 / 98

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Pravila zaokroževanja

• Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

Zaokroževanje na *n* **decimalnih mest** pomeni:

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

Zaokroževanje na *n* **decimalnih mest** pomeni: opustiti vse decimalke od *n*-tega mesta dalje in zaokrožiti.

|ロト 4回ト 4 m ト 4 m ト 1 m 9 q 0 c

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

Zaokroževanje na *n* **decimalnih mest** pomeni: opustiti vse decimalke od *n*-tega mesta dalje in zaokrožiti. Primer: $\sqrt{2} \doteq 1.41$ (na 2 decimalni mesti).

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

Zaokroževanje na *n* **decimalnih mest** pomeni: opustiti vse decimalke od *n*-tega mesta dalje in zaokrožiti. Primer: $\sqrt{2} \doteq 1.41$ (na 2 decimalni mesti).

Zaokroževanje na *n* **mest** pomeni,

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

Zaokroževanje na *n* **decimalnih mest** pomeni: opustiti vse decimalke od *n*-tega mesta dalje in zaokrožiti. Primer: $\sqrt{2} \doteq 1.41$ (na 2 decimalni mesti).

Zaokroževanje na *n* **mest** pomeni, da ima število v svojem zapisu *n* števk, pri pogoju, da ne štejemo ničel na začetku in na koncu.

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

Zaokroževanje na *n* **decimalnih mest** pomeni: opustiti vse decimalke od *n*-tega mesta dalje in zaokrožiti. Primer: $\sqrt{2} \doteq 1.41$ (na 2 decimalni mesti).

Zaokroževanje na n **mest** pomeni, da ima število v svojem zapisu n števk, pri pogoju, da ne štejemo ničel na začetku in na koncu. Primer: $\sqrt{2} \doteq 1.41$ (na 3 mesta).

75 / 98

Pravila zaokroževanja

- Zadnjo števko pustimo enako, če je prva izbrisana števka manjša od 5;
- zadnjo števko povečamo za 1, če je prva izbrisana števka 5 ali več.

Zaokroževanje na *n* **decimalnih mest** pomeni: opustiti vse decimalke od *n*-tega mesta dalje in zaokrožiti. Primer: $\sqrt{2} \doteq 1.41$ (na 2 decimalni mesti).

Zaokroževanje na n **mest** pomeni, da ima število v svojem zapisu n števk, pri pogoju, da ne štejemo ničel na začetku in na koncu. Primer: $\sqrt{2} \doteq 1.41$ (na 3 mesta).

Pri zapisu uporabimo ≐, kar označuje, da smo rezultat zapisali približno in ne natančno. ▮

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025

75 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 76 / 98

Naj bo x točna vrednost in X njen **približek**.

76 / 98

Naj bo x točna vrednost in X njen **približek**.

Absolutna napaka približka je

$$|X-x|$$
;

76 / 98

Naj bo x točna vrednost in X njen **približek**.

Absolutna napaka približka je

$$|X-x|$$
;

relativna napaka je

$$\frac{|X-x|}{x}$$
.

24. marec 2025

Naj bo x točna vrednost in X njen **približek**.

Absolutna napaka približka je

$$|X-x|$$
;

relativna napaka je

$$\frac{|X-x|}{x}$$
.

Absolutno napako zapišemo tudi $X=x\pm\epsilon$, kar pomeni, da se absolutna napaka približka X razlikuje od točne vrednosti x kvečjemu za ϵ .

76 / 98

Zaokroževanje, približki, napake

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 77 / 98

Na kartonski škatli je oznaka velikosti 50 ± 3 cm. Koliko je največja in koliko najmanjša velikost škatle, ki ustreza tej oznaki? Ali je lahko relativna napaka velikosti 8 %?

◆□▶ ◆□▶ ◆≧▶ ◆毫▶ ○毫 ○夕@◎

77 / 98

Na kartonski škatli je oznaka velikosti 50 ± 3 cm. Koliko je največja in koliko najmanjša velikost škatle, ki ustreza tej oznaki? Ali je lahko relativna napaka velikosti 8 %?

Naloga

Pri 200 m vrvi smemo narediti 7 % napako. Ali je lahko takšna vrv dolga 230 m? Kako dolgi bosta najkrajša in najdaljša vrv, ki še ustrezata?

77 / 98

Na kartonski škatli je oznaka velikosti 50 ± 3 cm. Koliko je največja in koliko najmanjša velikost škatle, ki ustreza tej oznaki? Ali je lahko relativna napaka velikosti 8 %?

Naloga

Pri 200 m vrvi smemo narediti 7 % napako. Ali je lahko takšna vrv dolga 230 m? Kako dolgi bosta najkrajša in najdaljša vrv, ki še ustrezata?

Naloga

V EU morajo biti banane za prodajo dolge najmanj 14 cm. V trgovino dobijo novo pošiljko banan, ki jih izmerijo, da so dolžine 13.7 cm. Njihov meter ima 5 % odstopanje. Ali lahko prodajajo takšne banane?

Section 2

Pravokotni koordinatni sistem

78 / 98

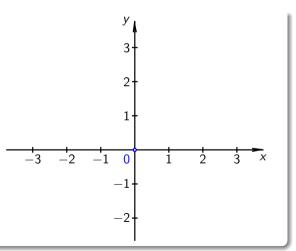
- Realna števila
- Pravokotni koordinatni sistem
 - Pravokotni koordinatni sistem
 - Razdalja med točkama in razpolovišče daljice
 - Ploščina trikotnika

79 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

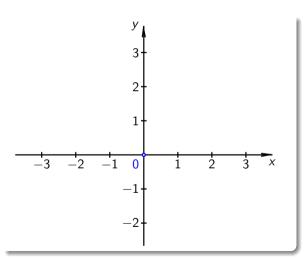
Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (O).

80 / 98

Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (O).

Koordinatni osi imenujemo:

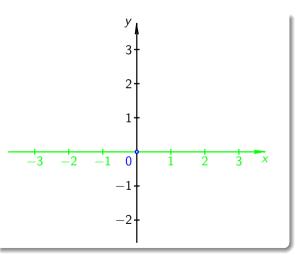

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (O).

Koordinatni osi imenujemo:

• os x ali abscisna os.

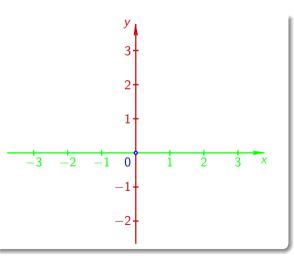
80 / 98

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (O).

Koordinatni osi imenujemo:

- os x ali abscisna os.
- os y ali ordinatna os.

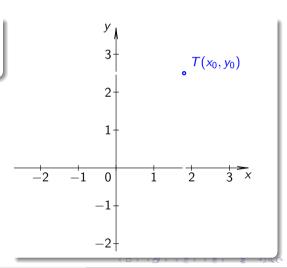

80 / 98

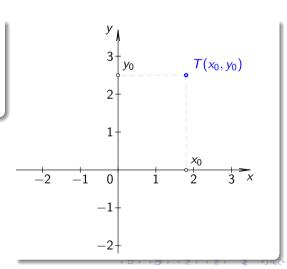

81 / 98

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$.

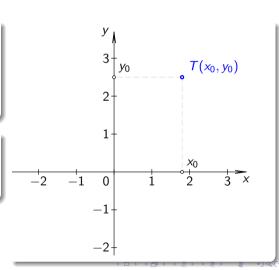
Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 24. marec 2025
 81 / 98

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

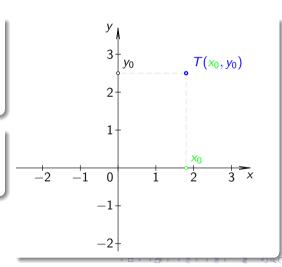
Koordinate točke imenujemo:

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

Koordinate točke imenujemo:

ullet prva koordinata x_0 je abscisa točke T in

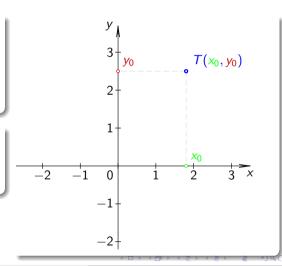

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 24. marec 2025
 81 / 98

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

Koordinate točke imenujemo:

- prva koordinata x_0 je abscisa točke T in
- druga koordinata y_0 je ordinata točke T.

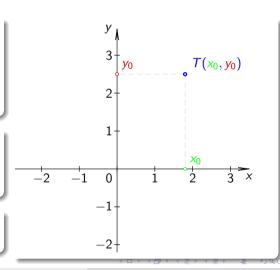
Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 81/98

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

Koordinate točke imenujemo:

- prva koordinata x_0 je abscisa točke T in
- druga koordinata y_0 je ordinata točke T.

Vsakemu urejenemu paru števil (x_0, y_0) ustreza natanko ena točka $T(x_0, y_0)$.

82 / 98

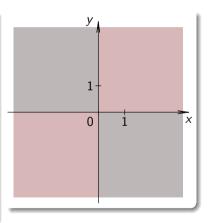
Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

82 / 98

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

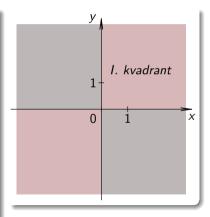
 ✓ □ >

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

• *I*. kvadrant:

$$\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y > 0\} = (0,\infty) \times (0,\infty)$$

82 / 98

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

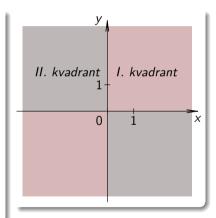
Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

I. kvadrant:

$$\{(x,y)\in\mathbb{R}^2; x>0 \land y>0\}=(0,\infty)\times(0,\infty)$$

• *II*. kvadrant:

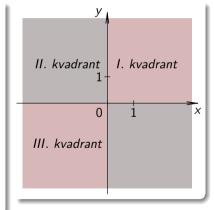
$$\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y > 0\} = (-\infty,0) \times (0,\infty)$$

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

- *I*. kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y > 0\} = (0, \infty) \times (0, \infty)$
- *II.* kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y > 0\} = (-\infty, 0) \times (0, \infty)$
- III. kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y < 0\} = (-\infty, 0) \times (-\infty, 0)$

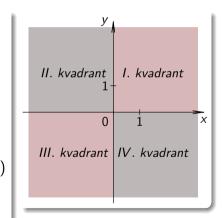
4 D > 4 D > 4 E > 4 E > E 990

24 marec 2025

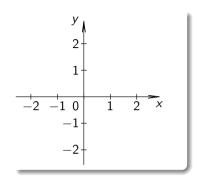
Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

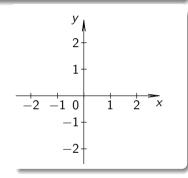
- *I*. kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y > 0\} = (0, \infty) \times (0, \infty)$
- *II.* kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y > 0\} = (-\infty, 0) \times (0, \infty)$
- III. kvadrant: $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y < 0\} = (-\infty,0) \times (-\infty,0)$
- *IV*. kvadrant: $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y < 0\} = (0,\infty) \times (-\infty,0)$

82 / 98

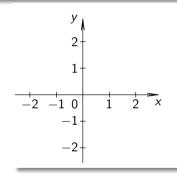

Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordianto enako nič – so oblike T(x,0); $x \in \mathbb{R}$.

◆ロト ◆卸 ト ◆ 差 ト ◆ 差 ・ 夕 Q ②

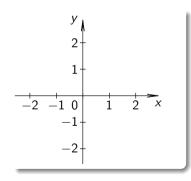
Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordianto enako nič – so oblike $T(x,0); x \in \mathbb{R}$. $\left\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0\right\} = \mathbb{R} \times \{0\}$

Jan Kastelic (GAA)

Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordianto enako nič – so oblike $T(x,0); x \in \mathbb{R}$. $\left\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0\right\} = \mathbb{R} \times \{0\}$

Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike T(0, y); $y \in \mathbb{R}$.

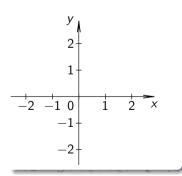

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordianto enako nič – so oblike T(x,0); $x \in \mathbb{R}$.

$$\left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0 \right\} = \mathbb{R} \times \{0\}$$

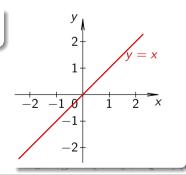
Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike $T(0,y);\ y\in\mathbb{R}.$ $\left\{(x,y)\in\mathbb{R}^2;x=0\right\}=\{0\}\times\mathbb{R}$

Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordianto enako nič – so oblike $T(x,0); x \in \mathbb{R}$. $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0\} = \mathbb{R} \times \{0\}$

Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike
$$T(0,y)$$
; $y\in\mathbb{R}$. $\big\{(x,y)\in\mathbb{R}^2; x=0\big\}=\{0\}\times\mathbb{R}$

Množico točk $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y = x\}$ imenujemo **simetrala lihih kvadrantov**.

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 24. marec 2025 83/98

Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordianto enako nič – so oblike T(x,0); $x \in \mathbb{R}$.

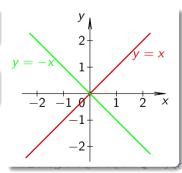
$$\left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0 \right\} = \mathbb{R} \times \{0\}$$

Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike T(0, y); $y \in \mathbb{R}$.

$$\left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2; x=0 \right\} = \{0\} \times \mathbb{R}$$

Množico točk $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y=x\}$ imenujemo **simetrala lihih kvadrantov**.

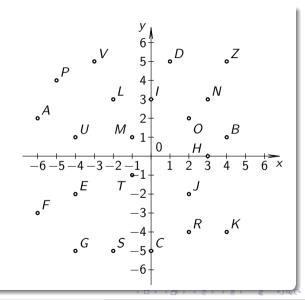
Množico točk $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y = -x\}$ imenujemo **simetrala** sodih kvadrantov.

V koordinatnem sistemu je narisanih 22 točk.

- Zapišite koordinate vseh točk, ki ležijo v II. kvadrantu.
- Zapišite koordinate vseh točk, ki ležijo v III. kvadrantu.
- V koordinatni sistem narišite še točke X(2,-1), Y(-3,-4), W(5,-3).
- Poimenujte točke.
 _(2,-4), _(-6,2), _(1,5),
 _(-2,-5), _(-4,-2), _(0,3)

Narišite množico točk.

•
$$\{T(x,y); x \ge -1\}$$

•
$$\{T(x,y); y \leq 3\}$$

•
$$\{T(x,y); x \leq 4 \land y < -1\}$$

•
$$\{T(x,y); x \ge -2 \land y < 1\}$$

•
$$\{T(x,y); -2 < x \le 4 \land -3 < y < 1\}$$

•
$$\{T(x,y); 0 \le x < 4 \land -3 \le y < 3\}$$

•
$$\{T(x,y); x < 4 \land y < -1\}$$

•
$$\{T(x,y); |x| < 3\}$$

•
$$\{T(x,y); x \ge 1 \land |y| < 1\}$$

•
$$\{T(x,y); |x-3| < 1 \land y \ge 1\}$$

•
$$\{T(x,y); |x| < 2 \land |y+3| \le 1\}$$

•
$$\{T(x,y); x = y\}$$

$$\bullet \ \{T(x,y); \ x \geq y\}$$

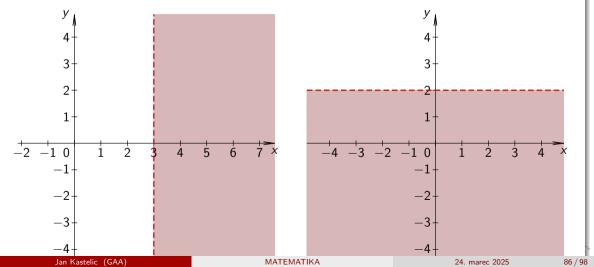
•
$$\{T(x,y); xy \ge 0\}$$

85 / 98

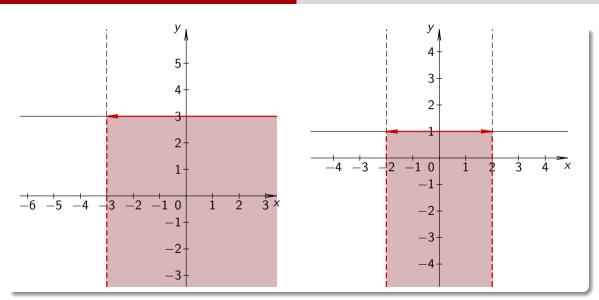
Pravokotni koordinatni sistem

Naloga

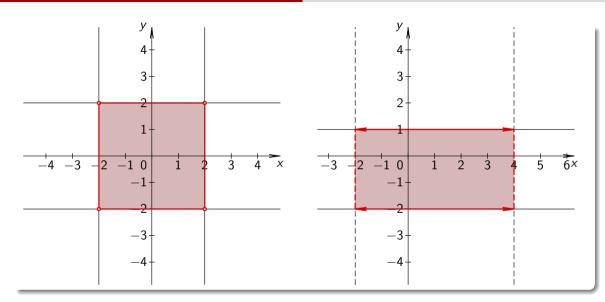
Zapišite množico točk, ki je upodobljena v koordinatnem sistemu.

Pravokotni koordinatni sistem

Pravokotni koordinatni sistem

Pravokotni koordinatni sistem

V koordinatnem sistemu narišite točke A(-2,3), B(0,4), C(0.5,-1) in D(-3,-1).

- Točke A, B, C in D prezrcalite čez abscisno os in zapišite koordinate točk A_1 , B_1 , C_1 in D_1 .
- Točke A, B, C in D prezrcalite čez ordinatno os in zapišite koordinate točk A_2 , B_2 , C_2 in D_2 .
- Točke A, B, C in D prezrcalite čez koordinatno izhodišče in zapišite koordinate točk A₃, B₃, C₃ in D₃.

□ ト ◆ □ ト ◆ 重 ト ◆ 重 ・ 夕 Q ©

89 / 98

Pravokotni koordinatni sistem

V koordinatni sistem narišite točke (x, y) kartezičnega produkta.

- $[-2,3) \times [-5,-1]$
- $(-1,2) \times [2,3]$
- $\{2\} \times (3,5]$
- $[-2,3] \times \{3,4\}$
- $\{1,2,3\} \times \{-1,1\}$
- \bullet $(0,\infty)\times(1,2)$
- $[-1,3] \times (-\infty,3]$
- $(-1,3] \times \{2\}$

◆□▶ ◆□▶ ◆重▶ ◆重▶ ■ のQ@

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

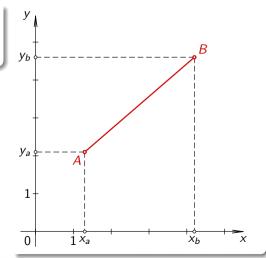
Razdalja med točkama

91 / 98

Razdalja med točkama

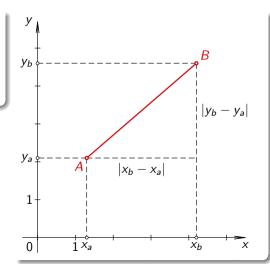
Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

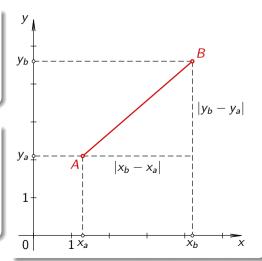

Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

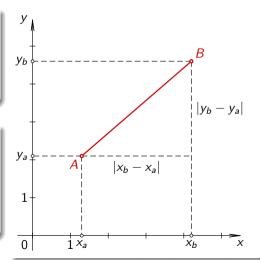
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

• $d(A, B) \ge 0$

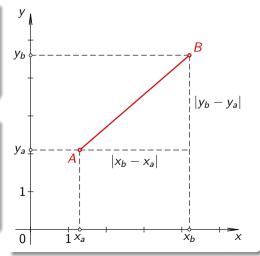
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

- $d(A, B) \ge 0$
- $d(A, B) = 0 \Leftrightarrow A = B$

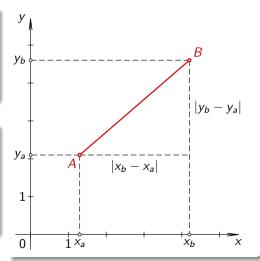
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

- $d(A, B) \ge 0$
- $d(A, B) = 0 \Leftrightarrow A = B$
- d(A, B) = d(B, A)

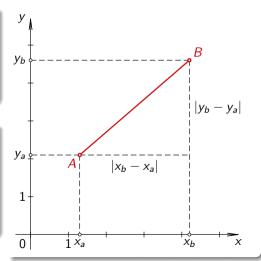
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

- $d(A, B) \ge 0$
- $d(A,B) = 0 \Leftrightarrow A = B$
- d(A, B) = d(B, A)
- $d(A, C) \leq d(A, B) + d(B, C)$

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Razpolovišče daljice

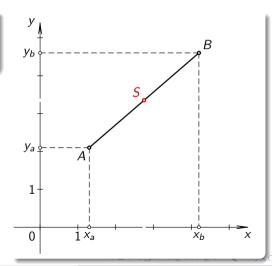
92 / 98

24. marec 2025

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Razpolovišče daljice

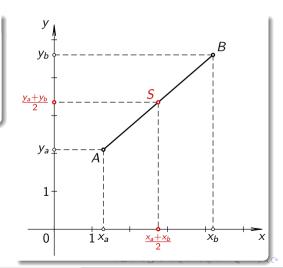
Razpolovišče S daljice AB s krajiščema $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

Razpolovišče daljice

Razpolovišče S daljice AB s krajiščema $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$S\left(\frac{x_a+x_b}{2},\frac{y_a+y_b}{2}\right).$$

Razdalja med točkama in razpolovišče daljice

Izračunajte razdaljo med točkama.

- A(2,-1) in B(4,2)
- C(-3, -4) in D(3, -3)
- $E(\sqrt{3}, -7)$ in F(0, -3)
- $G(-\frac{3}{4},\frac{1}{2})$ in $H(\frac{1}{4},-\frac{1}{2})$

93 / 98

Izračunajte razdaljo med točkama.

- A(2,-1) in B(4,2)
- C(-3, -4) in D(3, -3)
- $E(\sqrt{3}, -7)$ in F(0, -3)
- $G(-\frac{3}{4}, \frac{1}{2})$ in $H(\frac{1}{4}, -\frac{1}{2})$

Naloga

Izračunajte koordinati razpolovišča S daljice XY.

- X(3,-2) in Y(5,4)
- X(-3,4) in Y(-2,-6)
- $X(\frac{2}{3}, -\frac{1}{2})$ in $Y(-\frac{8}{3}, 1)$
- $X(2\sqrt{3}, -8)$ in $Y(8\sqrt{3}, 2)$
- $X(5+\sqrt{7},-4)$ in $Y(3-\sqrt{7},0)$

Razdalja med točkama in razpolovišče daljice

Ali je trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2, -3), B(8, 1) in C(1, 4), enakostraničen? Izračunajte njegov obseg.

94 / 98

Ali je trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2,-3), B(8,1) in C(1,4), enakostraničen? Izračunajte njegov obseg.

Naloga

Izračunajte obseg kvadrata $\Box ABCD$, kjer je A(4, -4) in C(10, -2).

Ali je trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2, -3), B(8, 1) in C(1, 4), enakostraničen? Izračunajte njegov obseg.

Naloga

Izračunajte obseg kvadrata $\square ABCD$, kjer je A(4, -4) in C(10, -2).

Naloga

Izračunajte višino na osnovnico c v enakokrakem trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2,-7), B(4, -3) in C(3, -8).

94 / 98

MATEMATIKA Jan Kastelic (GAA) 24 marec 2025

Razdalja med točkama in razpolovišče daljice

Dani sta točki M(-6,2) in N(x,11). Izračunajte absciso x točke tako, da bo dolžina daljice MN enaka $9\sqrt{2}$.

95 / 98

Dani sta točki M(-6,2) in N(x,11). Izračunajte absciso x točke tako, da bo dolžina daljice MN enaka $9\sqrt{2}$.

Naloga

Izračunajte koordinati točke X in Y na abscisni in ordinatni osi, ki sta enako oddaljeni od točk G(-3, -6) in H(9, 6).

Dani sta točki M(-6,2) in N(x,11). Izračunajte absciso x točke tako, da bo dolžina daljice MN enaka $9\sqrt{2}$.

Naloga

Izračunajte koordinati točke X in Y na abscisni in ordinatni osi, ki sta enako oddaljeni od točk G(-3, -6) in H(9, 6).

Naloga

Določite točko U, ki leži na simetrali lihih kvadrantov in je enako oddaljena od točk P(-3, -5) in R(3, -7).

4 AP > 4 B > 4 B >

Ploščina trikotnika

◆□▶ ◆□▶ ◆□▶ ◆□▶ □ り○○

96 / 98

Ploščina trikotnika

Narišite trikotnik $\triangle ABC$ in izračunajte njegovo ploščino.

- A(-4, -2), B(5, 1) in C(-2, 5)
- A(2,1), B(-5,1) in C(2,6)

97 / 98

Narišite trikotnik $\triangle ABC$ in izračunajte njegovo ploščino.

- A(-4,-2), B(5,1) in C(-2,5)
- A(2,1), B(-5,1) in C(2,6)

Naloga

Ali so točke kolinearne?

- P(-4, -5), Q(4, -1) in R(10, 2)
- X(1,-7), Y(-2,2) in Z(3,2)

97 / 98

Ploščina trikotnika

Določite x tako, da bo trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(-2, -3), B(5, 3) in C(x, -1) negativno orientiran in bo imel ploščino 17.

98 / 98

Določite x tako, da bo trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(-2, -3), B(5, 3) in C(x, -1) negativno orientiran in bo imel ploščino 17.

Naloga

Določite p tako, da bo imel trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(2,3), B(p,-3) in C(-1,6), ploščino 18.

98 / 98

Določite x tako, da bo trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(-2, -3), B(5, 3) in C(x, -1) negativno orientiran in bo imel ploščino 17.

Naloga

Določite p tako, da bo imel trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(2,3), B(p,-3) in C(-1,6), ploščino 18.

Naloga

Dani sta točki A(2, -4) in B(8,3). Določite koordinati točke C, ki leži na simetrali lihih kvadrantov, da bo trikotnik $\triangle ABC$ pozitivno orientiran in bo imel ploščino 17.

98 / 98